

Ansøgning om reguleringsgodkendelse af Vestbirk Bæk

Horsens Kommune, Team Vandløb, søger hermed om vandløbsreguleringsgodkendelse til at forlægge Vestbirk Bæk og til at etablere to overkørsler. Supplerende anmoder vi myndigheden om at vurdere, hvorvidt den planlagte omlægning af Vestbirk Bæk kræver udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport, jf. miljøvurderingslovens bestemmelser.

Lodsejer er indforstået med projektet og har godkendt, at kommunen laver reguleringsprojekt på lodsejers ejendom.

Det ansøgte fremgår af figur 1 nedenfor og gennemgås på de følgende sider.

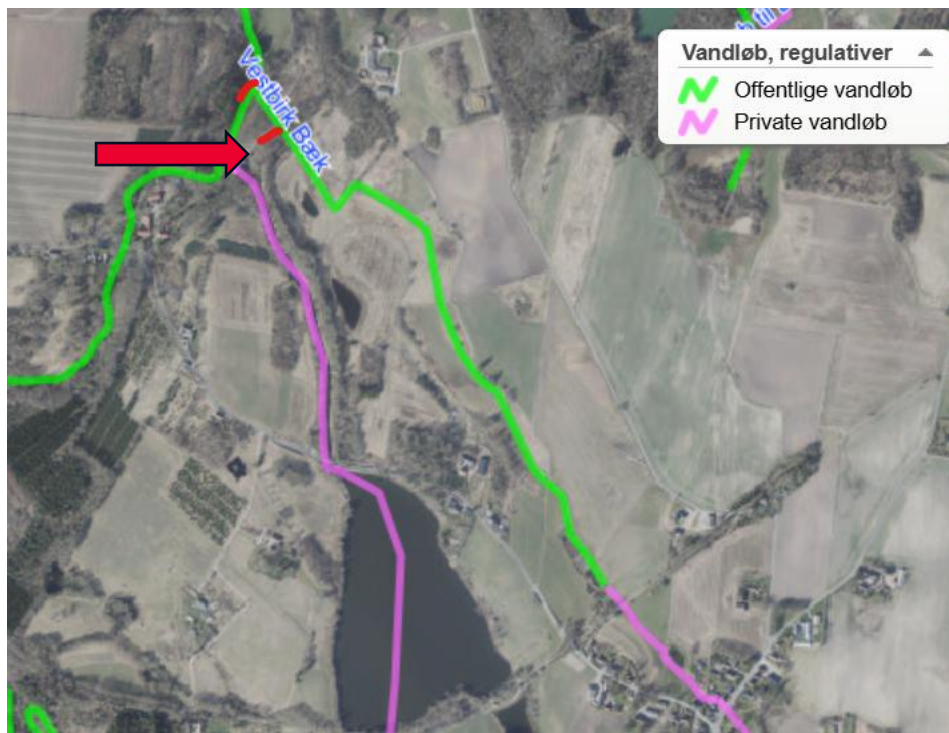

Figur 1. Nyt forløb af Vestbirk Bæk med etablering af sandfang på strækningen. Nuværende forløb af Vestbirk Bæk anvendes fremadrettet til afvanding.

Regulering af Vestbirk Bæk

Oplysninger om de planlagte typer af foranstaltninger og disses placering

Den strækning af Vestbirk Bæk, som i nærværende projekt ønskes reguleret, er de sidste 225 m af vandløbet af det åbne forløb før den rørlagte strækning suppleret med den rørlagte strækning. Af figur 2 ses Vestbirk Bæk fra Vestbirk by til Gudenåen. Af figuren ses hvilken del af Vestbirk Bæk, der ønskes reguleret, og hvilken del af Vestbirk Bæk, der er rørlagt.

Figur 2. Luftfoto 2025. CC By GeoDanmark. Den del, af Vestbirk Bæk, der ønskes reguleret, er angivet med rød pil Den rørlagte del af Vestbirk Bæk er angivet med røde streger.

Hensigten med regulering af Vestbirk Bæk er at skabe forbindelse mellem Gudenå og Vestbirk Bæk, når Gudenåen sommeren 2026 forlægges til oprindelig placering umiddelbart nedstrøms Vestbirk Bæk.

Omlægning af Vestbirk Bæk er nødvendig da restaurering af Gudenåen medfører, at Gudenåen omlægges til at løbe gennem et tidligere åslyng der har ligget tørlagt siden 1924. Rørføringen på den nederste del af Vestbirk Bæk ligger på tværs under det tidligere åslyng som Gudenåen skal løbe igennem, men røret ligger så højt, at det ikke kan blive liggende når Gudenåen føres igennem.

Af Bilag 1 fremgår den fulde beskrivelse af omlægningen af Vestbirk Bæk (SAB Vestbirk Bæk).

Overkørsler

For at lodsejer fremadrettet kan passere vandløbet, ilægges to overkørsler; en før og en efter sandfanget.

Reguleringen gennemføres 2026.

Vestbirk Bæk

Vestbirk Bæk er ikke et §3 beskyttet vandløb. Arealer omkring den strækning, der reguleret er §3 beskyttet eng og mose. Af figur 3 ses placering af ny Vestbirk Bæk i beskyttet natur.

Vestbirk Bæk er udpeget med en målsætning om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand i vandområdeplanen. Vandløbet har en samlet dårlig økologisk tilstand baseret på tilstanden af fisk, der er kortlagt til 'dårlig økologisk tilstand' og tilstanden af nationalt specifikke stoffer, der er målt til 'ikke god økologisk tilstand'. Supplerende er der foretaget undersøgelse af smådyr, hvor tilstanden er vurderet til moderat økologisk tilstand. Vestbirk Bæk har i dag en god kemisk tilstand, og der er dermed målopfyldelse for kemisk tilstand.

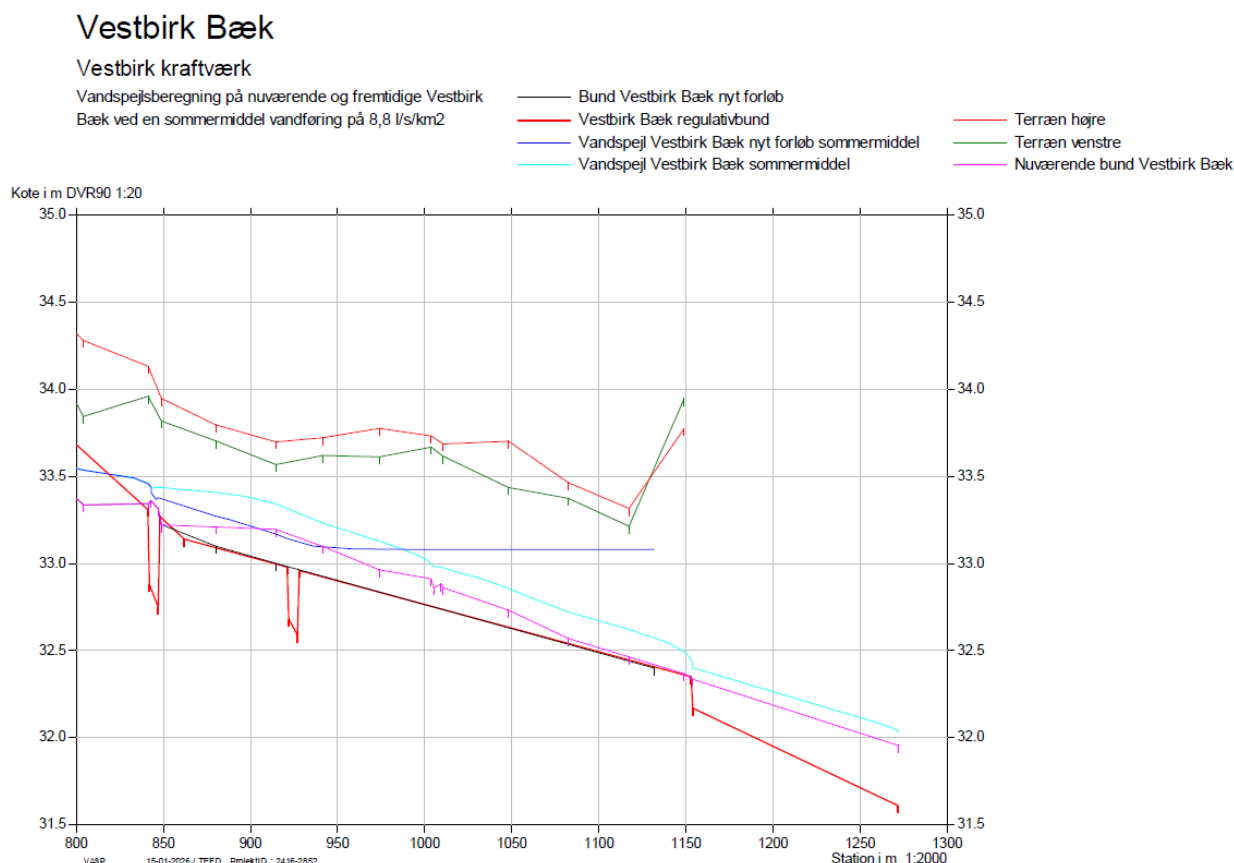
I forbindelse med skitsering af nærværende reguleringsprojekt er hele Vestbirk Bæk blevet gennemgået visuelt. Vestbirk Bæk er et mindre vandløb med en bundbredde på ca. 80 cm. Vandløbsbunden udgøres primært af sand/småsten samt mudder. Der er udbredt sandvandring i bækken.

Vandløbet ligger 0,5-1 m under terrænen. Vandløbet har et godt fald på 8-10 promille ned til starten af den strækning, der indgår i nærværende reguleringsprojekt. Den strækning af Vestbirk Bæk, der er omfattet af reguleringen, har et mindre fald på 2-3 promille. Den rørlagte del af strækningen vurderes ikke passabel for fisk.

Supplerende er vandløbet blevet målt op med gps. Målinger fremgår af Regulatorisk kontrol Vestbirk Bæk, bilag 2.

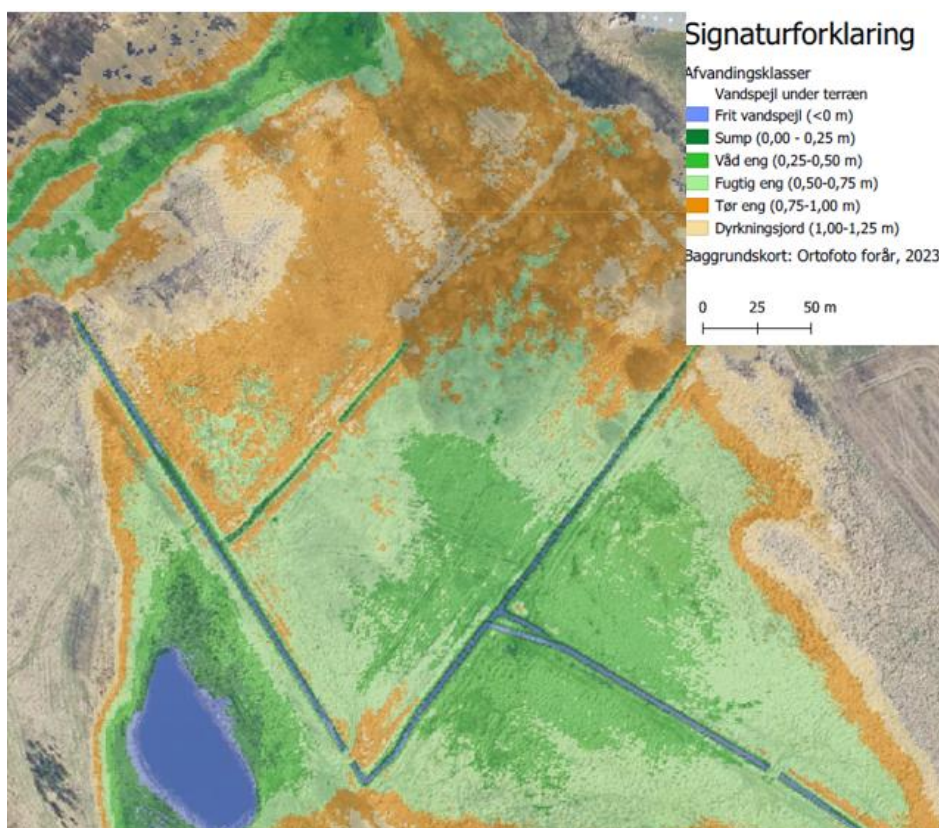
Redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser

En redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af reguleringen ses af figur 4 og af bilag 3. Af redegørelsen ses, at vandløbet ved omlægningen får omtrent samme fald gennem området, som nuværende vandløb har indtil st. 940, hvor vandløbet bliver stuvningspåvirket af Gudenåen. Det betyder, at der lokalt vil opstå lidt vådere forhold på de omkringliggende mosearealer. Idet arealerne omkring vandløbet er mose, vil stuvningseffekten ikke medføre en ændret mulighed for anvendelse af de beskyttede moseområder. Det forventes i øvrigt ikke, at projektet får afstrømningsmæssige konsekvenser for lodsejer.

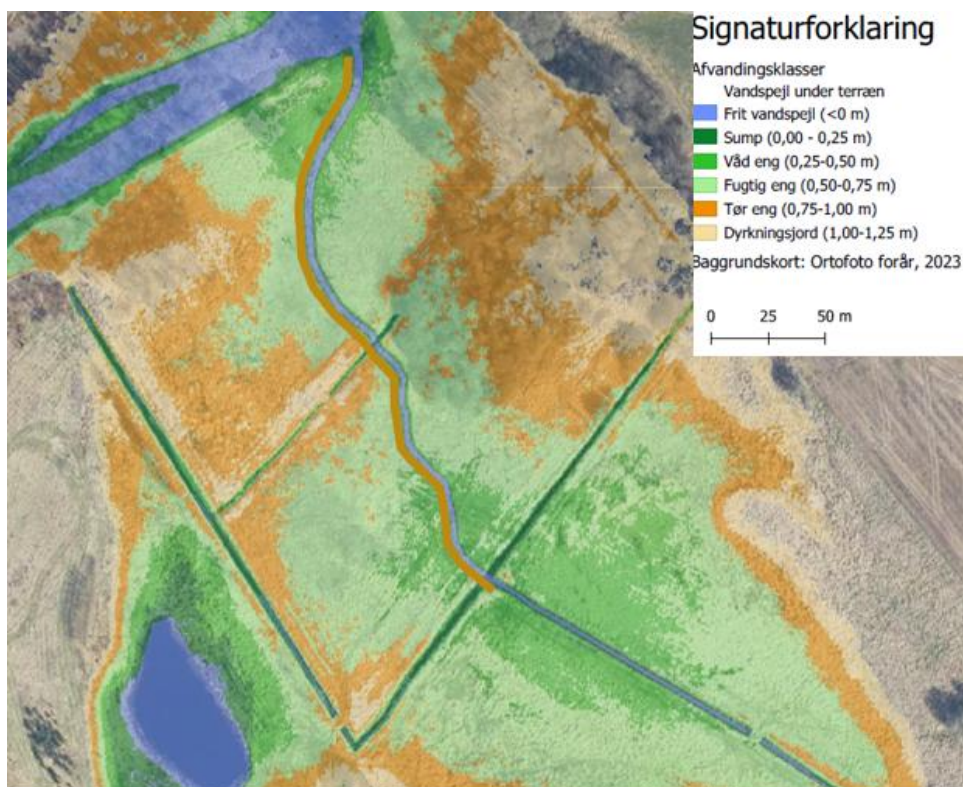

Figur 4. Redegørelse afstrømningsmæssige konsekvenser.

Af afvandingskort før og efter ses, at denne stuvning har en mindre betydning for vandspejlsniveauet på arealer langs vandløbet. Disse fremgår af figur 5 og 6 næste side. Se også bilag 4 og 5.

Figur 5. Eksisterende vandspejl, sommerrmiddel.

Figur 6. Fremtidigt vandspejl, sommerrmiddel.

Oplysninger om vandløbets nuværende og fremtidige skikkelse eller vandføringsevne og de hertil knyttede vandspejlsforhold

Nuværende Vestbirk Bæk:

Af regulativet ses følgende:

Vandløbet udgør en strækning på 1.273 m, heraf er 1.154 m åbent og 119 m rørlagt vandløb. Vandløbet starter (st. 0) ved ø 50 rørudløb i det sydøstlige hjørne af matr.nr. 8x Vestbirk by, Østbirk sogn i skellet mellem matr.nr. 8a og 8d Vestbirk by, Østbirk sogn og har udløb (st. 1.273) i Gudenåen. Vandløbets nuværende dimensioner fremgår af regulativ for Vestbirk Bæk, se bilag 4.

Ny Vestbirk Bæk:

Det nye forløb af Vestbirk Bæk bliver 196 m langt. Bækken graves i et forløb med en gennemsnitlig 0,8 m's bundbredde og brinkanlæg på 1:2. Gennemsnitligt fald på strækningen bliver 2,8 promille med en variation, så øverste del af strækningen får et højere fald end nederste del, hvor vandløbet løber gennem flade mosearealer op mod Gudenåen. Vandløbets bundkote kommer til at ligge 0,6-1 m under terræn. Se bilag 2 for en fuld beskrivelse af ny Vestbirk Bæk.

Der graves et sandfang på vandløbet. Sandfanget får karakter af et mindre vandhul. Sandvandringen i vandløbet vil derfor kunne afhjælpes her.

De to overkørsler placeres hhv. før og efter sandfanget. Overkørslerne skal være 6 m (ø800) og anlægges uden fald gennem røret og rørene graves 1/3 ned under bundkoten i vandløbet.

Nuværende Vestbirk Bæk bibeholdes som drængrøft. Se bilag 7 for specifikationer om drængrøft.